

СИЛАБУС
дисципліни «Крос-культурний менеджмент»
на отримання другого (магістерського) ступеню вищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Викладач: Милько Інна Петрівна, кандидат економічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Телефон: (050)6691504

Електронна пошта: mylko.inna@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, а. 306

1. Коротка анотація дисципліни. Навчальна дисципліна «Крос-культурний менеджмент» належить до вибіркових дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій у сфері крос-культурного менеджменту шляхом застосування сучасних методів та прийомів, використання інформаційних технологій, найкращого практичного досвіду. Особлива увага приділяється здобуттю практичних навиків прийняття та виконання управлінських рішень.

2. Структура курсу: 4 кредити, 120 год. (20 годин лекцій, 20 практичних – денна форма навчання; 8 годин лекцій, 6 практичних – заочна форма навчання).

3. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити:

- менеджмент (фахові компетентності: здатність застосовувати знання про сучасні досягнення менеджменту в практичній діяльності при розробці ефективних управлінських рішень; здатність аналізувати результати діяльності організації, визначати перспективи її розвитку; здатність управляти організацією та її підрозділами шляхом реалізації функцій менеджменту; здатність створювати та організовувати ефективні комунікації);

- стратегічний менеджмент (здатність продукувати ідеї, володіти теорією, методологією менеджменту в практичній діяльності, здатність обґрунтовувати управлінські рішення, проводити дослідження в будь-якій сфері діяльності; здатність до вибору методів і прийомів, набуття практичних навиків обґрунтування та реалізації стратегії розвитку підприємства; здатність проводити порівняльний аналіз альтернативних рішень, обґрунтовувати стратегію, формувати стратегічний портфель; здатність до стратегічного аналізу, діагностики, прогнозування, розробки та реалізації стратегії, ефективного стратегічного управління);

- управління розвитком персоналу і лідерство (здатність до прогнозування і планування розвитку персоналу; здатність організовувати атестацію персоналу; планувати й організовувати професійне навчання робітників, підвищення кваліфікації та перепідготовку керівників і фахівців; планувати трудову кар'єру і роботу з кадровим резервом; здатність розуміти концепції, моделі та теорії лідерства.

- бізнес-симуляція «Технології прийняття управлінських рішень» (здатність використовувати моделі та методи прийняття оптимальних рішень; здатність до прийняття стратегічних управлінських рішень, у сферах маркетингу, управління персоналом, інноваційної діяльності, фінансових та інвестиційних рішень, зовнішньоекономічної діяльності підприємства).

Постреквізити: управління операціями з експорту-імпорту, міжнародний маркетинг, креативний менеджмент.

4. Мета та основні задачі дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – формування в студентів фахових компетенцій для прийняття управлінських рішень, заснованих на використанні інструментів крос-культурного менеджменту для ефективного управління організаціями в умовах глобальної економіки з урахуванням особливостей і взаємодії різних культур.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: вивчення основних понять, систем і алгоритмів крос-культурного менеджменту; висвітлення теоретико-методологічних і прикладних

аспектів кроскультурного менеджменту; формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо застосування методів і механізмів крос-культурного менеджменту; підготовка студентів до роботи у мультикультурному середовищі сучасного бізнесу.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральні компетентності: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту і процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і в умовах постійно змінного середовища.

Загальні компетентності: здатність проведення досліджень на відповідному рівні; спілкуватися з представниками різних професійних груп у міжнародному бізнес-середовищі; використовувати інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття управлінських рішень; організовувати та мотивувати людей працювати в команді.

Фахові компетентності: здатність розуміти цілі і завдання курсу, його взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами; визначати місце крос-культурного менеджменту в умовах глобалізації світової економіки; розуміти предмет крос-культурного менеджменту; визначати методологічні засади крос-культурного менеджменту; використовувати методи дослідження в крос-культурному менеджменті; долати труднощі, що виникають при управлінні полікультурними колективами; здатність визначати різноманітність ділових культур в міжнародному світі; розуміти поняття «культура» і взаємозв'язок понять «особистість» і «культура»; оцінювати міжкультурні бар'єри та усувати і конфлікти; розуміти поняття «культурного шоку»; оцінювати стереотипи і упередження по відношенню до іншої культури; розуміти трирівневу модель культури, види культур, поняття «культурна короткозорість»; визначати культурні відмінності; здатність розуміти і застосовувати модель культури за методом Е. Холла; проводити порівняльний аналіз світових ділових культур за моделлю Ф. Тромпенаарса; здійснювати ціннісну орієнтацію культур за моделлю Г. Хофстеде; проводити кластеризацію світових ділових культур і національних відмінностей крос-культурних комунікацій; здатність визначати спектра основних крос-культурних помилок; застосовувати «золоті» правила крос-культурного спілкування; визначати основні принципи ділової взаємодії в світі; застосовувати елементи міжнародного етикету; здатність виявляти передумови формування крос-культурних комунікацій; формувати крос-культурні комунікації в бізнесі; розуміти класифікацію крос-культурних підприємницьких комунікацій та використовувати їх методи.

6. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи крос-культурного менеджменту

Тема 1. Крос-культурний менеджмент: предмет, історія та методи

Цілі і завдання курсу, його взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Крос-культурний менеджмент в умовах глобалізації світової економіки. Крос-культурний менеджмент як галузь знання та особливий вид діяльності. Предмет крос-культурного менеджменту. Історія виникнення крос-культурного менеджменту. Методологічні засади крос-культурного менеджменту. Методи дослідження в крос-культурному менеджменті. Основні труднощі, що виникають при управлінні полікультурними колективами.

Тема 2. Національні ділові культури

Різноманітність ділових культур в міжнародному світі Поняття «культура». Культура – «колективне програмування розуму». Узагальнення феномена «культура». Особистість і культура. Міжкультурні бар'єри і конфлікти. Поняття культурного шоку. Знайомство з чужою культурою. Стереотипи і упередження. Трирівнева модель культури. Види культур. «Культурна короткозорість». Культурні відмінності. Концепція базової і модальної особистості. Стереотипи та забобони.

Тема 3. Моделі світових ділових культур і національні відзнаки крос-культурних підприємницьких комунікацій

Модель культури за методом Е. Холла. Порівняльний аналіз світових ділових культур за моделлю Ф. Тромпенаарса. Ціннісна орієнтації культур за моделлю Г. Хофстеде. Кластеризація світових ділових культур і національні відмінності крос-культурних комунікацій.

Тема 4. Крос-культурний фактор ділової взаємодії: джерела успіху або невдач в міжнародному бізнесі

Визначення спектра основних крос-культурних помилок. «Золоті» правила крос-культурного спілкування. Основні принципи ділової взаємодії в світі. Міжнародний етикет.

Тема 5. Крос-культурні підприємницькі комунікації

Об'єктивні передумови формування крос-культурних комунікацій. Крос-культурні комунікації в бізнесі: елементи та функції. Класифікація крос-культурних підприємницьких комунікацій та їх методи.

Змістовий модуль 2. Технології крос-культурного менеджменту.

Тема 6. Бізнес-середовище організації та крос-культурні маркетингові рішення

Архітектоніка бізнес-середовища організації: її національні відмінності та роль крос-культурних комунікацій. Крос-культурні маркетингові рішення щодо товарної стратегії. Крос-культурні рішення щодо цінової стратегії.

Тема 7. Крос-культурна еволюція корпоративних культур і формування корпоративного іміджу

Корпоративна (організаційна) культура, її зміст і функції. Класифікації корпоративної культури. Корпоративний імідж, етапи та технології його формування.

Тема 8. Управління персоналом в міжнародних компаніях

Характеристика процесу введення нових співробітників в міжнародну компанію. Основні підходи до процесу підбору і відбору персоналу в міжнародних компаніях. Проблеми тестування персоналу транснаціональних компаній. Мотивація персоналу в міжнародних компаніях. Матеріальне та нематеріальне стимулювання. Моделі мотивації, засновані на потребах, в різних культурах. Навчання і розвиток персоналу міжнародних компаній.

Тема 9. Командне управління, лідерство та врегулювання конфліктів в крос-культурних комунікаціях

Особливості командного управління й застосування передових методів менеджменту в транснаціональних корпораціях і спільних підприємствах. Влада, лідерство та групи в управлінні міжнародними підприємницькими структурами. Врегулювання конфліктів і міжнародні переговори як засіб подолання крос-культурних бар'єрів.

Тема 10. Національні школи та особливості зв'язків з громадськістю й реклами в бізнесі та некомерційній сфері

Зв'язки з громадськістю та реклама: співвідношення й національні школи. Особливості зв'язків з громадськістю та реклами в бізнесі в залежності від виду діяльності. Особливості зв'язків з громадськістю та реклами в некомерційній сфері.

Тема 11. Основи формування комунікаційної політики організації на міжнародному ринку

Міжнародні механізми регулювання комунікаційної політики. Зміст, етапи формування та цільові аудиторії комунікаційної політики організації на міжнародному ринку. Визначення структури бізнес-комунікацій та аналіз результатів комунікаційної політики організації.

7. Організація навчання.

Навчальний процес включає: лекції з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття, самостійну роботу. При викладанні лекційного курсу застосовуються *методики проблемного та евристичного* навчання шляхом застосування таких *форм навчання* як аналітичні та проблемні лекції та дискусії. Мета проведення таких лекцій – розвиток у студентів логічного та самостійного осмислення матеріалу, який стосується управління операцій з експорту-імпорту. Практичні заняття плануються з кожної теми, включають підготовку до практичних занять за вказаним планом; виконання контрольних завдань; виконання завдання дослідницького характеру; критичний огляд наукових публікацій за обраною проблематикою. Застосовуються такі *форми та методи навчання*: ділові ігри; презентація результатів дослідження, в т.ч. виступ на конференції, міні-проекти, які готують студенти самостійно, а потім презентують для групи.

Самостійна робота студентів передбачає: підготовку до практичних занять, опрацювання рекомендованої наукової літератури, написання есе, повідомлень, тез та доповідей, підготовку до контрольних робіт та іспиту. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають

логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи студентів проводяться викладачем згідно встановленого графіку. При умові невиконання однієї із зазначених умов, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами.

Форми контролю: поточне оцінювання (тези (ТЕ), есе (Е), тести (Т), розгляд ситуацій (РС), виконання практичних завдань (ПЗ)), модульний контроль, підсумковий контроль у формі іспиту.

Модульний та підсумковий контроль проводиться у письмовій формі. Вони передбачають: два відкриті питання (10 балів за повну відповідь за кожне питання), ситуаційне завдання (10 балів).

8. Політика курсу.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та контрольного опитування. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів), модульного або підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; вимоги академічної доброчесності; своєчасність виконання завдання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Структурно-логічна схема організації занять та поточного оцінювання отриманих компетентностей

Фахові компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал (без ПНДЗ)
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи крос-культурного менеджменту</i>				
<i>Тема 1. Крос-культурний менеджмент: предмет, історія та методи</i>				
Здатність розуміти цілі і завдання курсу, його взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами; визначати місце крос-культурного менеджменту в умовах глобалізації світової економіки; розуміти предмет крос-культурного менеджменту; визначати методологічні засади крос-культурного менеджменту; використовувати методи дослідження в крос-культурному менеджменті; долати труднощі, що виникають при управлінні полікультурними колективами.	Лекція	Вступна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення Розгляд ситуаційних завдань	Опитування РС	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	0,5
<i>Тема 2. Національні ділові культури</i>				
Здатність визначати різноманітність ділових культур в міжнародному світі; розуміти поняття	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне	Обговорення	Опитування	2

«культура» і взаємозв'язок понять «особистість» і «культура»; оцінювати міжкультурні бар'єри та усувати і конфлікти; розуміти поняття «культурного шоку»; оцінювати стереотипи і упередження по відношенню до іншої культури; розуміти тривірневу модель культури, види культур, поняття «культурна короткозорість»; визначати культурні відмінності.	заняття	Розгляд ситуаційних завдань	РС	
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 3. Моделі світових ділових культур і національні відзнаки кроскультурних підприємницьких комунікацій				
Здатність розуміти і застосовувати модель культури за методом Е. Холла; проводити порівняльний аналіз світових ділових культур за моделлю Ф. Тромпенаарса; здійснювати ціннісну орієнтацію культур за моделлю Г. Хофстеде; проводити кластеризацію світових ділових культур і національних відмінностей крос-культурних комунікацій.	Лекція	Проблемна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розв'язування ситуаційних і практичних задач	РС, ПЗ	3
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 4. Крос-культурний фактор ділової взаємодії: джерела успіху або невдач в міжнародному бізнесі				
Здатність визначати спектра основних крос-культурних помилок; застосовувати «золоті» правила крос-культурного спілкування; визначати основні принципи ділової взаємодії в світі; застосовувати елементи міжнародного етикету	Лекція	Проблемна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розв'язування ситуаційних і практичних задач	РС, ПЗ	3
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 5. Крос-культурні підприємницькі комунікації				
Здатність виявляти передумови формування крос-культурних комунікацій; формувати крос-культурні комунікації в бізнесі; розуміти класифікацію крос-культурних підприємницьких комунікацій та використовувати їх методи	Лекція	Проблемна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд ситуацій, практичних занять	РС, ПЗ	3
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Кількість балів за модуль 1	Лекція			2,5
	Практичне заняття			12
	Самостійна робота			4,5
Максимальна кількість балів за модуль 1				
Максимальна кількість балів за модуль 1				
Змістовий модуль 2. Технології крос-культурного менеджменту				
Тема 6. Бізнес-середовище організації та крос-культурні маркетингові рішення				
Здатність визначати національні відмінності та роль крос-культурних комунікацій в архітектоніці бізнес-середовища організації; приймати крос-культурні маркетингові рішення щодо товарної і цінової стратегії	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд ситуацій, практичних занять	РС, ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 7. Крос-культурна еволюція корпоративних культур і формування корпоративного іміджу				
Здатність до раціонального вибору корпоративної (організаційної) культури, розуміння її змісту і функцій; використання класифікації корпоративної культури; формування корпоративного іміджу, визначення етапів та технологій його формування	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд ситуацій, практичних занять	РС, ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 8. Управління персоналом в міжнародних компаніях				
Здатність до введення нових співробітників в міжнародну компанію; застосування основних підходів до процесу підбору і відбору персоналу в міжнародних компаніях; здатність виявляти і розуміти проблеми тестування персоналу транснаціональних компаній; здатність до мотивації персоналу в міжнародних компаніях; застосування матеріального та нематеріального стимулювання; побудови моделі мотивації, заснованих на потребах, в різних культурах; здатність до організації та проведення навчання і розвитку персоналу міжнародних компаній	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд ситуацій, практичних занять	РС, ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 9. Командне управління, лідерство та врегулювання конфліктів в крос-культурних комунікаціях				
Здатність розуміти особливості командного управління; застосовувати передові методи	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне	Розгляд ситуацій,	РС, ПЗ	2

менеджменту в транснаціональних корпораціях і спільних підприємствах; врегульовувати конфлікти; проводити міжнародні переговори для подолання крос-культурних бар'єрів.	заняття	практичних занять		
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	1
Тема 10. Національні школи та особливості зв'язків з громадськістю й реклами в бізнесі та некомерційній сфері				
Здатність налагоджувати зв'язки з громадськістю; планувати та організувати рекламні кампанії; враховувати особливості зв'язків з громадськістю та реклами в бізнесі в залежності від виду діяльності та в некомерційній сфері	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд ситуацій, практичних занять	РС, ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	0,5
Тема 11. Основи формування комунікаційної політики організації на міжнародному ринку				
Здатність використовувати міжнародні механізми регулювання комунікаційної політики; розуміти зміст, етапи формування та цільові аудиторії комунікаційної політики організації на міжнародному ринку; визначати структури бізнес-комунікацій та аналізувати результати комунікаційної політики організації	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд ситуацій, практичних занять	РС, ПЗ	2
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань	ТЕ, Т, Е	0,5
Кількість балів за модуль 2	Лекція			2,5
	Практичне заняття			12,5
	Самостійна робота			5
Максимальна кількість балів за модуль 2				20
Інтегральна компетентність – здатність продукувати ідеї, володіти теорією, методологією управління в умовах невизначеності та ризику				
Загальна максимальна кількість балів				40

9. Методичне забезпечення курсу